voelde blijkbaar geen kou. Los hing zijn jas om z'n lichaam; alleen maar den ondersten knoop had hij vastgemaakt. Z'n handen staken onverschillig in zijn zakken. Zoo stapte hij voort, over den besneeuwden dijk, die van zijn kwartier het polderland invoerde.

Hier, eenzaam buiten, te midden van het schier oneindige sneeuwlandschap, voelde hij zich een weinig beter dan in die bedompte, warme loods, waar een smook van tabakswalm hing, die men wel haast kon snijden. De scherpe wind deed hem goed, verkoelde z'n slapen, die bonsden van het vele peinzen in doorwaakte nachten, wanneer dat namelooze angstgevoel hem belette te slapen.

O, als hij toch maar niet zoo in onzekerheid behoefde rond te tasten, als hij toch maar bericht kreeg, 't zij goed of kwaad. Maar dat wachten, dat wanhopige wachten, dat hem radeloos maakte. Hij kon het niet langer uithouden, hij zou gek worden ..... Waarom, waarom schreef Annie hem toch niet meer? ... Zou dan toch dat vreeselijke, het allervreeselijkste, dat hij zich kon denken, gebeurd zijn? ... Zou zij, z'n lieveling, zoo jong nog gewond of ... nee hij durfde niet aan dat ontzettende denken .... En toch ...en toch ... telkens kwam die vreeselijke gedachte weer bij hem op.

Zou ze bij haar loffelijke, opofferende werk om de arme gewonde en stervende soldaten te verplegen en in hun laatste uren bij te staan, door een verraderlijken kogel of door een gemeene granaat of bom gedood zijn? Nee, dat kon niet, dat was onmógelijk! ....Zooiets zou God niet dulden! ... Had hij toch maar zekerheid, wist hij maar iets, ook al was het 't ergste, dat hij zich voorstellen kon. Maar die onzekerheid, dat wachten .....

Toen haar brief kwam, nu 'n paar maanden geleden, waarin ze hem haar plannen mededeelde om als liefdezuster naar het front te gaan, waar ze zou kunnen werken voor haar vaderland en haar verminkte en stervende Duitsche broeders, had hij haar bewonderd om haar moed en haar groote zelfopoffering. Gekust had hij dien opgewonden, enthousiasten brief. En zij, z'n eigen dappere lieveling, was in zijn oneindige liefde gestegen tot een bijna bovenmenschelijke hoogte. Hij vereerde, hij verafgoodde haar om haar opofferende naastenliefde. O, hij wist zoo goed welke zware taak haar wachtte, welke moeilijkheden zij zou te overwinnen hebben, maar ook, hoe zegenend en dankbaar haar werk zou zijn.

Hij had haar terug geschreven een langen, innigen brief, waaruit zijn groote liefde en bewondering spraken. Natuurlijk had hij haar plannen goedgekeurd en hij had haar een aantal wenken gegeven omtrent de ontberingen waarmee zij in het militaire leven zou hebben te kampen en die hij door zijn ervaring in de afgeloopen drie jaar van mobilisatie had leeren kennen. Hij had haar ook nog eens herinnerd aan hun eerste ontmoeting in Arnhem, waar hij het Duitsche meisje, dat gelogeerd was bij de familie waar hij was ingekwartierd, had liefgekregen. Haar stille toewijding, waar het de verdedigers van het vaderland betrof, had hem toen ontroerd en was hem steeds als iets heel moois bijgebleven.

Nog eens had hij een brief van haar gekregen, veel korter, maar toch nog vol enthousiasme voor het mooie werk, waaraan ze zich zou gaan wijden. Daarna ....had hij taal noch teeken meer van haar ontvangen. Zou zij geen oogenblikje tijd meer gehad hebben om aan hem te schrijven, hem even te berichten, dat zij nog leefde en het goed maakte? ...Hij kón het niet gelooven. Maar, als dat niet het geval was, dan moest er iets ergs gebeurd zijn, dan moest haar een ongeluk zijn overkomen. O, die vreeselijke, die martelende onzekerheid! Ze maakte hem het leven ondraaglijk! En niets, heelemaal niets kon hij doen om eenig licht te krijgen. Geschreven had hij haar herhaaldelijk, eerst naar haar huis in Hamburg en daarna naar het adres aan het front, dat ze had opgegeven. Maar zijn laatste brieven waren onbestelbaar teruggekomen. Zou dit beteekenen, dat .....nee, hij durfde er niet aan denken. Kon hij z'n verdriet, z'n angst maar eens uitklagen aan een vertrouwd vriend, die hem begreep, die mogelijk kon helpen. Maar onder de jongens, met wie hij dagelijks lief en leed deelde, had hij geen eigenlijken vriend. Ja, ze mochten hem wel allemaal graag en ze hadden veel voor hem over, maar niemand van hen zou hem volkomen begrijpen, wanneer hij hem zijn hart uitstortte. Zijn eenige vriend, wien hij zijn volle vertrouwen kon schenken, was ook in dienst en lag heelemaal in 't Noorden van het land. Maar .....daar flitste opeens een gedachte door zijn hersens, die voor een oogenblik zijn somberen blik verhelderde. Als hij eens zijn vroegeren chef opzocht, die, dat wist hij, tegenwoordig in een naburig plaatsje woonde. Die zou hem begrijpen en misschien wel raad kunnen geven bovendien. Waarom was hij al niet eer op dat idee gekomen?

Er glansde een klein sprankje hoop op zijn gezicht, toen hij weer de loods binnentrad om zijn fiets en een flinke carbid-lantaarn te halen. Al verwonderde het z'n makkers, niemand vroeg waar hij heenging.

Anderhalf uur trapte hij stevig door en toen was hij waar hij wezen moest. Heel gastvrij werd hij ontvangen door z'n gewezen chef, die een man met een medelijdend hart. 'n vaderlijk vriend was voor z'n ondergeschikten, die hem om raad kwamen vragen. Met Dijkveld, indertijd een van z'n beste krachten, had hij veel op gehad en 't verheugde hem hartelijk, dat deze hem thans kwam opzoeken.

Op de gezellige werkkamer van den heer Van Delden vertelde Dijkveld toen wat hij op het hart had en wat hem reeds wekenlang drukte. Aandachtig luisterde zijn hoorder en toen hij uitgepraat was en zich met een zucht in zijn stoel liet terugvallen, stond de heer Van Delden op en stak hem de hand toe.

„Ik begrijp je angst, Dijkveld," zei hij. „Maar jongen, nog niet het hoofd laten zakken. Wie weet of Annie's brieven niet zoek geraakt zijn. Dat gebeurt zoo dikwijls in deze omstandigheden. Of misschien nemen haar werkzaamheden aan het front, haar zoo in beslag, dat ze alleen maar in verlangen aan je kan denken, en heusch geen tijd of gelegenheid vinden kan om je te schrijven. Ik bewonder je meisje oprecht, m'n vriend, en ik kan me heel goed je ontzettenden angst voorstellen, dat een moorddadige kogel een eind gemaakt zou hebben aan haar jou zoo dierbaar leven. Maar ....waar jij zulk een meisje bezit, die een moed aan den dag legt, die bij menigen soldaat niet gevonden zal worden, daar hoor jij te toonen haar waard te zijn. Houd je hoofd omhoog, kerel. Dat doet Annie ook.

En mòcht je vrees waarheid blijken te zijn .....wees dan een man, Dijkveld en toon-je ook in je groote verlies zulk een moedig meisje niet onwaardig. Maar .....er is nog hoop. En ik kan je misschien helpen.

Luister."

En toen vertelde de heer Van Delden hem van zijn vriendschap met een Duitschen geneesheer, die ook aan 't front werkte. Hem zou hij schrijven om inlichtingen en als er iemand was die die inlichtingen kon geven, dan was het zeker doctor Jung.

Dijkveld's oogen waren gaan schitteren, en zijn gelaat sprak van hoop en vertrouwen, toen hij dit plan vernam.

„Meneer Van Delden, ik dank u hartelijk," sprak hij, terwijl hij den toegesprokene de hand krachtig drukte. „U hebt me een ander mensch gemaakt door uw woorden en door uw daden. Ik heb nu weer vertrouwen in de toekomst en, om Annie, zal ik nu alles kunnen dragen. Ook .. het ergste."

Na nog eenig praten namen ze afscheid. Wanneer uit Duitschland door een van beiden bericht werd ontvangen, zouden ze dat elkaar dadelijk laten weten.

Toen Dijkveld dien avond in zijn kwartier terug kwam en z'n stroozak opzocht las hij bij het licht van een petroleum-lantaarn voor hij slapen ging eerst nog eens Annie's laatsten brief over en hij drukte een innigen kus op de plaats, waar stond: „In leven en dood *je Annie*"

De dagen volgende op zijn bezoek aan den heer Van Delden was Dijkveld weer bijna de oude. Voor z'n manschappen had hij weer een vriendelijk woord en hij verrichtte z n werk weer met lust en opgewektheid. Natuurlijk verlangde alles in hem naar hèt bericht uit Duitschland, maar hij voelde, dat hij nu wachten kon. Hij wist zich sterker en telkens herhaalde hij bij zichzelf de woorden van den heer Van Delden: „toon je zulk een moedig meisje niet onwaardig." Nee, voor den drommel, dat zou hij niet! Hij was laf geweest al dien tijd, dat voelde hij nu. Maar zijn moed was thans teruggekeerd, en niets of niemand zou hem dien meer ontnemen.

Drie weken gingen voorbij en toen kwam op een avond de brief van den heer Van Delden. Volgens de inlichtingen, die dr. Jung ingewonnen had, was aan het front geen verpleegster die den opgegeven naam droeg bekend.

Dat was een verademing voor Dijkveld. Dus Annie leefde nog, hetzij in Hamburg of ergens anders! O, wat was hij blij; hij kon het wel uitjubelen van geluk! Zijn lieveling, zijn mooie, lieve meisje leefde nog! Nu zou hij zeker wel spoedig een brief van haar krijgen. Misschien was er zelfs al een onderweg. Hij kon zijn geluk niet op .....

Maar ...er stond nog iets in den brief. Of hij, wanneer het hem schikte, zelf nog eens bij den heer Van D. wilde aankomen. Hij had hem nog iets te vertellen, maar deed dat liever mondeling.

„Nog iets te vertellen," mompelde Dijkveld. „Wat kan dat zijn? Iets over Annie? Maar neen, dat zal niet. Dan zou dat er wel bij gestaan hebben. Maar waarover kon het dan zijn? ... In ieder geval, ik heb van avond geen bijzondere dingen omhanden dus ik zal maar eens naar Van D. toe gaan." — 'n Half uurtje later zat hij op de fiets en even voor achten schelde hij aan de woning, waar hij de vorige maal zoo gastvrij ontvangen was en welke hij zoo geheel anders verlaten had, dan hij er gekomen was. Dadelijk werd hij bij den heer Van D. toegelaten. Met een gelaat dat nog straalde van het pas herkregen, onverwachte geluk bedankte hij zijn vriend voor diens bemoeiingen.

„Nu zal alles wel weer goed komen, meneer Van Delden," sprak hij. — „Ik hoop het, kerel," antwoordde de ander op 'n toon, die Dijkveld wel eenigszins bevreemdde.

„Er is ..." stamelde hij, plotseling het ernstige gezicht van den ander bemerkend.

„Dijkveld," hernam de heer Van D., „ik heb je gevraagd hier te komen, omdat ik iets naders gehoord heb van ... van je meisje."

„Dus toch van Annie?....." — „M'n jongen, heb-je nooit aan een andere mogelijkheid gedacht, dan het verliezen van haar, die je liefhebt, door een kogel of door een granaat?"

„Wat ...wat bedoelt u?" hijgde Dijkveld, die plotseling krijtwit geworden was.

„Ik bedoel," hernam de ander langzaam en droevig, „dat een ander in het leven van haar, die je je meisje noemt, zou kunnen komen."

„Een ander? ....Mijn God! .....Meneer Van Delden, dat is onmógelijk .....Zou Annie? .....Nee, nee, dàt niet ... dàt zou ik niet kunnen dragen ....Dan liever haar dood ...O, zeg me wat u vermoedt of wat u weet ... Martel me in Godsnaam niet langer ....."

Dijkveld was van zijn stoel opgevlogen en stond nu bevend en met oogen vol vertwijfelenden angst voor zijn ouden vriend.

„Kerel, je weet niet hoe het me pijn doet, dat juist ik je die tijding moet brengen. Maar ik moet je de waarheid zeggen, die je al vermoed. Wees een man, Dijkveld. Probeer als een man je smart te dragen." ..... En zich naar zijn schrijfbureau wendend, nam de heer Van Delden daarvan een klein, opgevouwen stukje papier weg. 't Was een uitknipseltje uit een Duitsche courant van een week geleden.

„Hier, jongen, lees."

En toen las Dijkveld van een „Kriegs"-huwelijk, dat gesloten was tusschen leutnant Von G..... .en Fräulein Annie S.....te Hamburg.

Een ontzaggelijke bitterheid kwam over hem en zonder een woord te spreken verliet hij de kamer en de woning, waar hem deze ontzettende slag getroffen had.

Zijn geloof in wat goed en wat mooi was had hij verloren .....

DE VEREENIGING VOOR VROUWENKIESRECHT

hield in de afgeloopen week haar 24e jaarvergadering in hotel American te Amsterdam. Er was zeer veel belangstelling.